

TIESAS RĪKOJUMS (pirmā palāta)

2008. gada 14. maijā*

Lieta C-109/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *prud'homie de pêche de Martigues* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2006. gada 17. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 20. februārī, tiesvedībā

Jonathan Pilato

pret

Jean-Claude Bourgault.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši A. Ticano [*A. Tizzano*] (referents), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*],

ģenerālvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

noklausījusies ģenerālvokāti,

* Tiesvedības valoda — franču.

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 11.a pantu Padomes 1997. gada 29. aprīļa Regulā (EK) Nr. 894/97, ar kuru paredz dažus tehniskus pasākumus zvejas resursu saglabāšanai (OV L 132, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1998. gada 8. jūnija Regulu (EK) Nr. 1239/98 (OV L 171, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Regula Nr. 894/97”), un spēkā esamību.

- 2 Šis lēmums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp diviem zvejas kuģu, kuri reģistrēti *quartier des affaires maritimes de Martigues* (Martigas Jūras lietu departamenta nodaļā), īpašniekiem, attiecīgi Pilato [*Pilato*] un Burgo [*Bourgault*], attiecībā uz to, ka pēdējais minētais izmantojis “thonaille” veida zvejas rīku.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

- 3 Regulas Nr. 894/97 11.a pantā ir paredzēts:

“1. No 2002. gada 1. janvāra ne uz viena kuģa klāja nedrīkst atrasties un neviens kuģis nedrīkst izmantot zvejai vienu vai vairākus driftertiklus, kas paredzēti VIII pielikumā uzskaitīto sugu zvejai.

2. No 2002. gada 1. janvāra aizliegts vest krastā VIII pielikumā uzskaitīto sugu zivis, kas nozvejotas ar driftertīkliem.

3. Līdz 2001. gada 31. decembrim uz kuģa klāja drīkst atrasties viens vai vairāki 1. punktā minētie driftertīkli un kuģis drīkst tos izmantot zvejā, ja tas ir saņēmis atļauju no tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, ar kuras karogu tas peld. [..]

[..]”

4 Starp VIII pielikumā uzskaitītajām sugām ietilpst arī zilā tunzivs.

Valsts tiesiskais regulējums

5 *Prud'homie de pêche de Martigues* [Martigas Zvejas šķirējtiesas] darbību nosaka 1859. gada 19. novembra Dekrēts, kas regulē jūras un piekrastes zveju piektajā jūras apgabalā, kurš grozīts ar 1990. gada 25. janvāra dekrētu Nr. 90-95 (1990. gada 27. janvāra *JORF*, 1155. lpp., turpmāk tekstā — “1859. gada dekrēts”).

6 Saskaņā ar 1859. gada dekrēta 5. pantu šķirējtiesnešu apvienību locekļi ir zvejas kuģu īpašnieki, kas šajā profesijā ir nostrādājuši vienu gadu tās šķirējtiesas apgabalā, pie kuras tie vēlas piederēt.

7 Saskaņā ar šī dekrēta 7. pantu šķīrējtiesnešus izvēlas no apvienības locekļiem, kuri ir nodarbojušies ar zvejošanu desmit gadus.

8 Minētā dekrēta 17. pantā ir noteikts:

“Zvejas šķīrējtiesām ir šādas pilnvaras:

1. Tās ir vienīgās, kuras ekskluzīvi un bez iespējas par to nolēmumiem iesniegt apelācijas sūdzību, pārskatīšanas prasību vai kasācijas sūdzību savas kompetences robežās izskata strīdus starp zvejniekiem saistībā ar zveju, manevriem un noteikumiem, kas uz tiem attiecas.

Līdz ar to un lai pēc iespējas izvairītos no strīdiem, zaudējumiem vai negadījumiem, tām ir uzlikts īpašs pienākums Kuģu reģistra vadītāja [*commissaire de l'Inscription maritime*] uzraudzībā:

regulēt jūras un valstij piederošu atkarīgo jūras teritoriju izmantošanu zvejnieku starpā;

noteikt pozīcijas, secību, kvotas vai koncesijas, pieturvietas un sākumpunktus katram zvejas veidam;

noteikt kārtību, kādā zvejniekiem būs jāizmet dienas un nakts zvejas tīkli;

noteikt dienas un nakts stundas, kurās vienam zvejas veidam ir jāaizstāj otrs;

visbeidzot, veikt visus pasākumus attiecībā uz kārtību un piesardzību, kuri to dažādības un daudzuma dēļ šajā dekrētā nav paredzēti.

2. Tās pārvalda apvienības darbu.

3. Tās saskaņā ar 1852. gada 9. janvāra likuma 16. pantu veicina pārkāpumu jūras un piekrastes zvejas jomā izmeklēšanu un konstatēšanu.”

9 1859. gada dekrēta 18. pantā paredzēts, ka šķirējtiesneši pirms stāšanās amatā to dzīvesvietas miertiesnesim nodod zvērestu ar šādu tekstu:

“Es zvēru uzticīgi pildīt zvejas šķirējtiesneša pienākumus un akurāti ievērot noteikumus, kas attiecas uz jūras un piekrastes zveju, pildīt augstākstāvošu personu izdotus rīkojums un ziņot par noteikumu pārkāpumiem bez naida, taču arī nesaudzējot pārkāpējus.”

10 1859. gada dekrēta 22. pants, kurā ir paredzēta šķirējtiesneša atsaukšana no amata, ir formulēts šādi:

“Zvejas šķirējtiesnešus var atsaukt no amata Kuģu reģistra direktors [*directeur de l'Inscription maritime*] pēc tam, kad Kuģu reģistra administrators [*administrateur de l'Inscription maritime*] ir veicis iepriekšēju izmeklēšanu.

Šķīrējtiesas darbību var paziņot par izbeigtu tirdzniecības flotes ministrs pēc Kuģu reģistra direktora ieteikuma. [..]

Ikviens šķīrējtiesnesis var tikt pārvēlēts amatā ne ātrāk kā trīs gadus no brīža, kad tas tika atsaukts no amata.

[..]”

11 1859. gada dekrēta 24. pants, kas regulē sacīkstes procesu zvejas šķīrējtiesā, cita starpā nosaka, ka šķīrējtiesnešu apspriedes ir slēgtas.

12 1859. gada dekrēta 25. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka “šķīrējtiesu spriedumi ir izpildāmi nekavējoties”.

13 Saskaņā ar 1859. gada dekrēta 26. pantu:

“Kuģu reģistra administrators vai tā pārstāvis, ja to uzskata par nepieciešamu, piedalās tiesas sēdēs vai apspriedēs, bet tikai, lai pārliecinātos, ka tās noris pienācīgā kārtībā.”

14 Visbeidzot, 1859. gada dekrēta 27. pantā ir paredzēts:

“Ja divas šķīrējtiesas vēlas izskatīt vienu un to pašu lietu, jurisdikcijas konfliktu, ievērojot subordināciju, risina Kuģu reģistra direktors.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 15 No lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka 2006. gada 12. jūnijā pirmais *prud'homie de pêche de Martigues* šķirējtiesnesis uz Burgo kuģa konstatēja zvejas rīku "thonaille", ar kura palīdzību pēdējais minētais bija noķēris 15 zilās tunzivis.
- 16 2006. gada 6. decembrī Pilato iesniedza *prud'homie de pêche de Martigues* pret Burgo sūdzību, kurā apgalvoja, ka, tā kā "thonaille" ir driftertikls Regulas Nr. 894/97 11.a panta nozīmē, tā izmantošana ir aizliegta. Pilato apgalvoja, ka tas, ka Burgo noķēra 15 zilās tunzivis ar aizliegtu zvejas rīku, radīja viņam zaudējumus tiktāl, ciktāl tirgū tika laistas zivis, kas nozvejotas ar nelikumīgiem līdzekļiem un ar zemākām izmaksām nekā zvejā, kura notiek parastos apstākļos. Šo iemeslu dēļ viņš lūdza, lai *prud'homie de pêche de Martigues* pieņem lēmumu atlīdzināt zaudējumus, kas viņam tika nodarīti sakarā ar negodīgu konkurenci, ar kuru nodarbojās Burgo.
- 17 2007. gada 17. decembrī *prud'homie de pêche de Martigues* sēdē Burgo, kaut arī atzina faktus, kas viņam tika pārvesti, pirmkārt, apstrīdēja to, ka "thonaille" esot driftertikls Regulas Nr. 894/97 11.a panta nozīmē, un, otrkārt, apšaubīja šī noteikuma spēkā esamību.
- 18 Šādos apstākļos *prud'homie de pêche de Martigues* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- "1) Vai [Regulas Nr. 894/97] 11.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas aizliedz arī dreifējošus vai gandrīz dreifējošus zvejas tīklus, jo tos notur peldošs enkurs, pie kā tie ir piestiprināti?

- 2) Vai [Regulas Nr. 894/97] 11.a panta 1. un 2. punkts ir spēkā esošs tiktāl, ciktāl:
- a) šķiet, ka tā mērķis ir strikti vērsts uz vides aizsardzību, lai gan tās juridiskais pamats ir (EK līguma 43. pants (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 37. pants));]
  - b) tas nesniedz driftertikla definīciju un tādējādi skaidri nenosaka tā piemērošanas jomu[;]
  - c) tas nav skaidri pamatots[;]
  - d) tas neņem vērā pieejamus zinātnes un tehnikas datus, nedz arī vides apstākļus dažādos Kopienas reģionos, nedz ieguvumus [un] izmaksas, kas radīsies no aizlieguma, ko tas paredz[;]
  - e) tas nav samērīgs ar izvirzīto mērķi[;]
  - f) tas ir diskriminējošs, jo vienādi piemērojams ļoti atšķirīgām ģeogrāfiskām, ekonomiskām un sociālām situācijām[;]

- g) tas neparedz nekādas atkāpes no aizlieguma par labu zvejniekiem, kas nodarbojas ar tādu maza apjomu zveju kā “thonaille”, kas ne tikai ir Vidusjūrā izmantojama tradicionāla metode un ir vitāli svarīga iedzīvotājiem, kas ar to nodarbojas, bet ir arī ļoti selektīva[?]”

Par Tiesas kompetenci

- 19 Vispirms ir jāpārbauda, vai *prud’homie de pêche de Martigues* ir uzskatāma par “tiesu” EKL 234. panta izpratnē un līdz ar to vai atbildes sniegšana uz uzdotajiem jautājumiem ietilpst Tiesas kompetencē.
- 20 Neizvirzot iebildi par jurisdikcijas neesamību, Eiropas Savienības Padome un Eiropas Kopienu Komisija izsaka zināmas šaubas attiecībā uz iestādes, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā tiesu iestādes statusu, it īpaši ņemot vērā nosacījumu zvejas šķirējtiesnešu atsaukšanai no amata, zvēresta, kas tiem ir jānodod pirms stāšanās amatā, saturu, kā arī to, ka šķirējtiesnešiem noteiktas to funkcijas ir jāveic Kuģu reģistra vadītāja uzraudzībā.
- 21 Francijas valdība turpretim apgalvo, ka *prud’homie de pêche de Martigues* atbilst visiem kritērijiem, kas noteikti Kopienu judikatūrā, lai to varētu uzskatīt par “kādas dalībvalsts tiesu” EKL 234. panta izpratnē, un it īpaši kritērijam, kas attiecas uz iestādes, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, neatkarību.
- 22 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu, vai iestāde, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir uzskatāma par “tiesu” EKL

234. panta izpratnē — kas ir vienīgi Kopienu tiesību jautājums —, Tiesa ņem vērā vairāku faktoru kopumu, kā, piemēram, vai iestāde ir izveidota ar likumu, vai tā ir pastāvīga, vai tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, vai tiesvedība tajā notiek atbilstoši sacikstes principam, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga (skat. it īpaši 1997. gada 17. septembra spriedumu lietā *C-54/96 Dorsch Consult, Recueil*, I-4961. lpp., 23. punkts; 2005. gada 31. maija spriedumu lietā *C-53/03 Syfait u.c.*, Krājums, I-4609. lpp., 29. punkts, kā arī 2007. gada 14. jūnija spriedumu lietā *C-246/05 Häufl*, Krājums, I-4673. lpp., 16. punkts).

23 Konkrētāk attiecībā uz iestādes, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, neatkarību šī prasība nozīmē, ka minētajai iestādei ir jābūt aizsargātai no ārējas iejaukšanās vai spiediena, kas varētu apdraudēt tās locekļu pieņemtā nolēmuma neatkarību, izskatot tiem uzticētos strīdus (2006. gada 19. septembra spriedums lietā *C-506/04 Wilson*, Krājums, I-8613. lpp., 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Tāpat Tiesa jau bija precizējusi, ka šādām neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz tiesas sastāvu, iecelšanu, pilnvaru ilgumu, kā arī tās locekļu atturēšanās, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, lai kļiedētu indivīdos jebkādas pamatotās šaubas par minētās tiesas ārēju ietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz interesēm, ar ko tā saskaras (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Dorsch Consult*, 36. punkts; 1999. gada 4. februāra spriedumu lietā *C-103/97 Köllensperger un Atzwanger, Recueil*, I-551. lpp., 20.–23. punkts; 2001. gada 29. novembra spriedumu lietā *C-17/00 De Coster, Recueil*, I-9445. lpp., 18.–21. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Wilson*, 53. punkts). Šajā sakarā, lai uzskatītu nosacījumu attiecībā uz iestādes, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, neatkarību par izpildītu, judikatūrā ir paredzēta prasība, ka gadījumiem, kad var atsaukt šīs iestādes locekļus, ir jābūt skaidri noteiktiem tiesību normās (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Köllensperger un Atzwanger*, 21. punkts, kā arī 2002. gada 30. maija spriedumu lietā *C-516/99 Schmid, Recueil*, I-4573. lpp., 41. punkts).

25 Šajā gadījumā, pirmkārt, no 1859. gada dekrēta teksta, kā arī no Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka zvejas šķirējtiesneši vismaz atsevišķu savu darbību veikšanā atrodas administrācijas uzraudzībā.

- 26 No 1859. gada dekrēta 17. panta 1. punkta skaidri izriet, ka zvejas šķirējtiesneši virkni savu funkciju veic “Kuģu reģistra vadītāja uzraudzībā”. Tāpat šis administrācijas loceklis saskaņā ar šī dekrēta 27. pantu var izskatīt iespējamus jurisdikcijas konfliktus starp vairākām zvejas šķirējtiesām.
- 27 Turklāt ir jāatzīmē, ka minētā dekrēta 18. pantā ir paredzēta prasība, ka zvejas šķirējtiesneši nodod zvērestu, ar kuru tie cita starpā zvēr “pildīt augstākstāvošu personu izdotos rīkojums”.
- 28 Otrkārt, nešķiet, ka zvejas šķirējtiesnešu atsauksana ir pakļauta noteiktām garantijām, kas ļauj kļiedēt jebkādas pamatotas šaubas par minētās iestādes ārēju ietekmējamību.
- 29 Tā 1859. gada dekrēta 22. pantā ir noteikts, ka zvejas šķirējtiesnešus var atsaukt no amata Kuģu reģistra direktors pēc tam, kad ir veikta vien iepriekšēja izmeklēšana, minētajā noteikumā vai citā pantā neprecizējot iemeslus, kāpēc var notikt iespējama atsauksana.
- 30 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka *prud’homie de pêche de Martigues* atbilst tādām nosacījumiem par iestādes, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, neatkarību, kāds definēts šī rīkojuma 23. un 24. punktā minētajā judikatūrā.
- 31 No iepriekš minētā izriet, ka *prud’homie de pêche de Martigues* nav uzskatāma par tiesu EKL 234. panta izpratnē. Tādēļ saskaņā ar Reglamenta 92. panta 1. punktu un 103. panta 1. punktu ir jākonstatē, ka Tiesas kompetencē acīmredzami nav spriest par uzdotajiem jautājumiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

³² Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata *prud'homie de pêche de Martigues*, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas personām, kuras nav lietas dalībnieki, radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Kopienu Tiesas kompetencē acīmredzami nav atbildēt uz jautājumiem, kurus uzdeva *prud'homie de pêche de Martigues* ar 2006. gada 17. decembra lēmumu.

[Paraksti]